بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ للّهِ رَبِّ الْعَالَمِين ا لصَّلاةَ و سَلاَمٌ عَلَى رَّسُولنَاَ مُحَمَّدٌوعَالهِ

وصِحبِهِ ا جَمعَين

HAC VE UMRE İLMİHALİ

Halil İbrahim Kul

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

ف۪يهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰه۪يمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَب۪يلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَم۪ينَ

Orada apaçık nişâneler, (ayrıca) İbrahim'in makamı vardır. Oraya giren emniyette olur. **Hacca gitmeye gücü yetenlerin Kâbe'yi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.** Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnîdir. **Ali İmran:3/97**

HACCI İFRATTA ORUÇ HAKKINDA

"Haccı ve umreyi de Allah için tamam yapın. Eğer kısıtlanırsanız o vakit kolayınıza gelen kurbanı gönderin. **Kurban yerine varıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin.** İçinizden hasta olana veya başında bir rahatsızlığı bulunana tıraş için oruç, sadaka veya kurbandan ibaret bir fidye gerekir. **Kısıtlılıktan kurtulduğunuzda her kim hacca kadar umre ile sevap kazanmak isterse ona da kurbanın kolay geleni gerekir.** Bunu bulamayana ise üç gün hacda yedi gün de döndükten sonra, toplam on gün oruç tutmak gerekir. **Bu hüküm Mescid-i Haram'da ikamet etmeyenler içindir. Allah'tan korkun ve bilin ki, Allah'ın cezası gerçekten çok çetindir.** (Bakara 196)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَاِذَا اَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدٰيكُمْ وَاِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِه۪ لَمِنَ الضَّٓالّ۪ينَ

(Hac mevsiminde ticaret yaparak) Rabbinizden gelecek bir lütfu (kazancı) aramanızda size herhangi bir günah yoktur. Arafat'tan Müzdelifeye döndüğünüzde, Meş'ar-i Haram'da Allah'ı zikredin ve O'nun size hidayet ettiği gibi sizde Allah'ı zikredin. Şüphesiz siz daha önce yanlış gidenlerden idiniz. **(Bakara 198)**

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ اٰبَاءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا

فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ

Hac ibadetlerinizi bitirince, Allahı zikredin babalarınızı andığınız gibi, Allahı zikredin hatta ondan daha kuvvetli bir şekilde Allah'ı (zikredin) İnsanlardan öyleleri var ki: Ey Rabbimiz! Bize dünyada ver, derler. Böyle kimselerin ahiretten hiç nasibi yoktur. **Bakara 200**

RASUL-İ EKREM (S.A.V) ŞÖYLE BUYURDULAR.

Beyt-i Haram (Kabeyi) ziyaret edenlerin üzerine Yüz yirmi rahmet indirilir. **Bu rahmetin altmışı tavaf edenlere,** kırkı namaz kılanlara, **yirmisi Kabede oturanlara iner**. **Beyhaki**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Kim usulüne riayet ederek tam bir abdest alıp sonrada Rukni Yemaniye gelip İstilam ederse. O kişi rahmete dalmış olur.

Rukni Yemani'yi İstilam ettikten sonra Bismilllah Allahü ekber Eşhedü elle ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasulüh. Derse! Allah'ın rahmetine gark olur.

Kabeyi tavaf edince Allah (cc) onun her adımı için yetmiş bir sevap yazar. Yetmişbin günahını siler. Derecesini yetmişbin basamak yükseltir. Ev halkından yetmiş kişiye şefaat eder.

Makamı İbrahime gelince alacağı mükâfatı Allah'dan alacağına inanarak iki rekât namaz kılarsa Allah ona İsmail (a.s) evlatlarından dört köleyi azat etmiş kadar sevap yazar. Ve anasından doğdou gibi günahlarından arınarak tertemiz olur. **Ettergib ve Terhib Ebul Kasım Esbahani**

Kim tavaf ederken Hacer'ül Esfed'e yüzü ile yönelirse Allah'a yönelmiş olur. **Ettergib ve Terhib**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Hacer'ül esfed'e Rüknü yemaniye elini sürmek günahlara kefarettir. **Ettergib ve Terhib**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Rüknü yemanide yetmiş melek görevlendirilmiştir. Kim yarabbi senden dünyada ve ahrette kurtuluş ve afiyet istiyorum. Ey rabbimiz bize dünyada ve ahrette iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru, diye dua ederse, oradaki melekler onun duasına amin derler. Ettergib ve Terhib

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Kim Kabeyi tavaf eder, tavaf esnasında konuşmaz, ancak *Sübhanallahi velhamdülillahi vela ilahe illallahü vallahü ekber vela havle vela kuvvete illabillahi* **(Allah'ı tenzih ederim Her türlü övgü Allaha mahsustur. Allahdan başka hiçbir ilah yoktur. Allah her şeyden büyüktür. Allah'ın iradesi dışında kudret ve kuvvet yoktur.)** Derse onun on günahı silinir. **Kendisine on sevap yazılır. Bu sebeple derecesi on kat yükseltilir**. Kimde tavaf esnasında konuşarak tavaf ederse ayaklarını suya batıran biri gibi, oda sadece ayaklarını rahmete batırmış olur. **Allah'ı zikrederek tavaf edenlerin tüm vucdu rahmet içindedir. (Tüm vücudu Rahmete gark olur)** İbni Mace.

Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurur:

Hacılar ve umre yapanlar, Allah'ın ziyaretçileri ve ona gelen elçileridir. O'ndan istediklerinde onlara verir, **istiğfar ettiklerinde onları affeder,** O'na dua ettiklerinde duâlarına karşılık verir. **Birisi için şefaat ettiklerinde şefaatleri kabul edilir.** (İbnu Mace; İbnu Hıbban; Beyhaki)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

"Hiç şüphe yok ki, Allah yeri ve göğü yarattığı zaman bu şehri kıyamet gününe kadar muhterem kılmıştır.

O, kıyamet gününe kadar Allah'ın muhterem kılmasıyla haram bir beldedir, onun dikeni koparılmaz, avı ürkütülmez, yitiğini ilan edecek kimseden başkası alamaz. Bitkisi de koparılmaz"Abbas, Ya Resulallah izhir otu müstesna olsun.

qÇünkü o, zaruri bir ihtiyaçtır. Rasulullah, (s.av) "İzhir otu müstesnadır." buyurdu. (Müslim,)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Ebu Hureyre (r.a) bildirdiğine göre Hz. Rasulullah (s.a.v), Müslümanlara hitaben yaptığı konuşmasında şöyle buyurmuştur:

"Ey İnsanlar, Allah size haccı farz kılmıştır. Haccediniz. (Müslim)

"İslam beş temel esas üzere kurulmuştur. **Allahtan başka ilah bulunmadığına** ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik

etmek, **namazı dosdoğru kılmak**, zekâtı vermek, **hac yapmak** ve ramazan orucu tutmaktır. (Buhari, Müslim)

Hz. Aişe (r.a) anlatıyor: "Ey Allah'ın Rasûlü, dedim, seninle cihad etmek üzere biz de sefere çıkmayalım mı?

Zira ben Kur'ân'da cihattan daha faziletli bir amel göremiyorum?" Efendimiz (s.a.v) şu cevabı verdi:

Hayır, Ancak, cihâdın en faziletli ve en güzeli hacc-ı mebrürdur." Hz. Aişe der ki: "Bunu işittikten sonra haccı hiç bırakmadım. (Buhârî, Nesai)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Rasulullah (s.a.v) Efendimiz, uhud harbi dönüşünde, etrafındakilere: "Küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz." buyurdu. Ashab: "Ey Allah'ın Resûlü, büyük cihad nedir?" diye sorunca, şu cevabı verdiler:

En büyük cihad, **(Allah'ın emirlerini yerine getirmek için)** nefisle yapılan mücadeledir." (Beyhaki)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Sehl İbnu Sa'd (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki:"Telbiyede bulunan hiç bir Müslüman yoktur ki, onun sağında ve solunda bulunan taş, ağaç, sert toprak onunla birlikte telbiyede bulunmasın, bu iştirak (sağ ve solunu göstererek) şu ve şu istikâmette arzın son hududuna kadar devam eder. (Tirmizî)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Ebu Bekr Sıddîk (r.a): "Rasûlullah'a (s.a.v): efendimize sordu. Ey Allah'ın rasulü Hangi hac daha faziletlidir?"

Rasulullah efendimiz "Yüksek sesle telbiye getirilip, kurban kesilerek yapılan hacc!" diye cevap verdi. (Tirmizî

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki:"Hacla umrenin arasını birleştirin. Zîra bunlar günahı, tıpkı körüğün demirdeki pislikleri temizlemesi gibi temizler." **(Nesâî, İbnu Mâce)**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Hac ile umrenin arasını birleştirin. Çünkü onlar, fakirliği ve günahları giderirler; tıpkı körüğün demir, altın ve gümüşten pası giderdiği gibi... Mebrur bir haccın sevabı kesinlikle cennettir." **(Tirmizî)**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Ebu Hüreyre (r.a) anlatıyor: Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurdu ki;

Bir umre, diğer umre arada işlenenler için kefarettir. Hacc-ı Mebrûr'un (kabul edilmiş haccın) karşılığı cennetten başka bir şey olamaz!" **(Buharî, Müslim)**

İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor:

Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Beyt'i (Kâbe-i Muazzama'yı) kim elli defa tavaf ederse, günahlarından çıkar ve tıpkı annesinden doğduğu gündeki gibi olur." **(Tirmizî)**

Rasulullah (s.a.v), Kâbe'ye gitmeye niyet edip evinden çıkan bir kimse hakkında şöyle buyurmuştur

Bineğinin atmış olduğu her adım için ona bir iyilik verilir ve bir günahı da silinir." (Heysemî,)

Hz. Câbir b. Abdullah (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki:

Allah rızası için gününü, akşama kadar telbiye çekerek geçiren hiçbir ihramlı yoktur ki günahları güneşle beraber batmasın ve annesinin kendisini doğurduğu (günahsız) şekle dönmesin." (K.Sitte, Müslim)

Ebu Bekr b. Abdurrahmân anlatıyor: "Bir kadın Rasûlullah (s.a.v) gelerek: "Ben haccetmek için hazırlık yapmıştım. Bana (bir mâni) ârız oldu ne yapayım?"Ramazan'da umre yap, zira o ayda umre tıpkı hacc gibidir. Buyurdu." (Muvatta, Ebu Dâvud, Tirmizî)

Ebu Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Bir gün Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle hitab etti:

Ey insanlar, size hac farz kılınmıştır. Şu halde hac'cı edâ edin!"Cemaatte bulunan bir adam: Her sene mi, Ey Allah'ın Rasûlü, diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v) cevap vermedi. Adam sorusunu üç kere tekrar etti. Bunun üzerine: "Ben sizi bıraktıkça siz de beni bırakın.

(Madem ki sükût ettim, niye sormada ısrar ediyorsunuz?) Şayet "Evet!" deseydim, her yıl haccetmek vacib olurdu ve buna güç yetiremezdiniz.

Şunu bilin ki, sizden öncekileri helak eden şey, çok sual sormaları ve peygamberleri hakkında ihtilâflarıdır.

Size bir iş emrettiğim zaman, bunu gücünüz yettiğince îfa edin, bir yasaklamada bulunduğum vakit de ondan kaçının (bu emir ve

yasakla ilgili olarak aklınıza gelen her şeyi sormaya kalkmayın!)" (Buhârî, Müslim)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Hz. Ali (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) efendimiz şöyle buyurdular:

Kim kendisini Beytullah'a ulaştıracak kadar azık ve bineğe sahip olduğu halde hac etmemişse onun Yahudi veya Hıristiyan olarak ölmesi arasında fark yoktur.

Zîra, Cenab-ı Hakk şöyle buyurmuştur: "Oraya yol bulabilen insana, Allah için Kâbe'yi haccetmesi gerekir" (Âl-i İmrân 97). [Tirmizî]

Hac veya umreye giden kişilerden dua almak ve dualarına kendisini de ortak etmesi için ricada bulunmak sünnettir.

Nitekim Rasulullah efendimizden umre yapmak için izin isteyen Hz. Ömer'e (r.a) Rasul-i Ekrem (s.a.v): "Kardeşçik! Duanda bana da yer ayırır mısın?" "Kardeşciğim! Bizi de duadan unutma" buyurmuştur. (Ahmed; İbnu Mace; Ebu Davud; Tirmizi)

Hz. Ömer diyorki: Bu öyle bir dua isteğiydi ki, karşılığında bana dünyalar verilseydi hiç bu kadar sevinmezdim. (Ebu Davud, Tirmizi)

ZEMZEM SUYU HAKKINDA

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Yeryüzünde en hayırlı su zemzem suyudur. Aç olanın gıdası ve hastanın şifası ondadır.

Yeryüzünde en kötü suda, Berahut vadisinde bulunan Hadrameyt'deki kubbe içerisinde çekirge ayağı gibi akan sudur.

Sabahleyin fışkırır, akşam olunca yerinde ıslaklık bile kalmaz. **Taberani. Ravi İbni Abbas (ra)**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Zemzem kendisini içeni doyurur ve hastaya şifa olur. **Bezzar, Ravi Ebu Zer. (ra)**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Zemzem suyu içildiği niyete göre faydalı olur. Onu şifa için içmişsen Allah sana şifa verir. Doymak için içmişsen Allah seni dopyurur. Susuzluğunu gidermek için içmişsen Allah senin susuzluğunu giderir. O Cebrail (as) ın kazıp çıkardığı ve Allah'ın İsmail (as) ı suladığı sudur. **Darekutni ve Hakim.**

ŞEYTAN TAŞLAMANIN FAZİLETLERİ

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

İbrahim Halilullah (a.s) Hac yapmaya gelince Lain Şeytan ona Cemre-i Akabede göründü. Bunun üzerine Hz. İbrahim (as) şeytana yedi taş attı. Şeytan yere battı.

Şeytan daha sonra ikinci Cemrenin yanın da göründü. Yine Hz. İbrahim (as) şeytana yere batıncaya kadar tam yedi taş attı.

Sonra lain şeytan üçüncü Cemrenin yanında göründü. Yine Hz. İbrahim (as) ona yerebatıncaya kadar yedi taş attı. İbni Abbas (ra) siz şeytanı taşlayarak Hz. İbrahim (as) ın dinine uyuyorsunuz. Demiştir. **Ravi İbni Abbas. Hâkim. Buhari ve Müslim.**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Cemrelere (şeytan taşlamaya) gelince; attığın her taştan dolayı helak edici büyük günahlardan biri affedilir. **Ettergib ve Terhib.**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Cemrelere; Şeytana taş atmanın (yada şeytan taşlamanın) mükafatını rabbinin katında en çok sevaba muhtaç olduğun zaman bulursun. **Ettergib ve Terhib.**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Cemre (Şeytana) attığın her taş kıyamet gününde senin için bir nur olur. **Ettergib ve Terhib.**

HAC YADA UMREDEN SONRA TIRAŞ OLMANIN FAZİLETİ

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Ebu Hüreyre (ra) diyorki Allah rasulü (s.a.v) Minada tıraş olanlar için duada bulundu.

Yarabbi saçlarını tıraş edenleri bağışla, diye dua etti.

Biz Ya rasulallah saçlarını kısaltanlarada dua et dedik.

Allah rasulü (s.a.v)

Yarabbi saçlarını tıraş edenleri bağışla, diye dua etti.

Biz Ya rasulallah saçlarını kısaltanlarada dua et dedik.

Allah rasulü (s.a.v)

Yarabbi saçlarını tıraş edenleri bağışla, diye dua etti
Biz Ya rasulallah saçlarını kısaltanlarada dua et dedik.
Allah rasulü (s.a.v)
Yarabbi saçlarını kısaltanlarıda bağışla diye dua etti. **Buhari. Müslim**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;
İbni Ömer'in rivayet ettiği bir hadisi şerifte:

Başını tıraş etmene gelince kestiğin her saç teli için sana bir sevap verilir, bir günahın silinir.

Ubeyde bin Es Samit'in rivayetinde **Efendimiz buyurdular ki;**

Başını tıraş etmene gelince yere düşen saçının her teli kıyamet gününde senin için mutlaka bir nur olacaktır. **Taberani.**

MADDE SAHİBİ OLDUĞU HALDE HACC YAPMAYANLARIN DURUMU

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فِيهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

Orada apaçık nişâneler, (ayrıca) İbrahim'in makamı vardır. Oraya giren emniyette olur. Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnîdir. **Ali İmran:3/97**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Kendisini Beytullaha ulaştıracak binek ve yol azığına sahip olduğu halde hac yapmazsa, Ya Yahudi veya Hırstiyan olarak ölür. Çünkü yüve Rabbimiz Haccetmeye gücü yetenlerin,

Kabe'yi ziyaret edip haccetmeleri Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Buyurdu. Tirmizi. Beyhaki. Ravi Hz. Ali (ra)

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Her kim belirli bir ihtiyaç, alı koyucu bir hastalık veya haccı yasaklayan zalim bir idareci olmadığı halde hac yapmayan kimse ister Yahudi ister Hıristiyan olarak ölsün. **Beyhaki. Ravi, Abdurrahman b. Sabit yoluyla Ebu Umame (ra) den**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Kudsi hadis.

Allah (cc) buyurdu ki; vücuduna sıhhat verdiğin, rızkını bollaştırdığım bir kul üzerinden beş sene geçtiği halde Kabeyi ziyarete gelmezse rahmet ve lutfumdan mahrumdur. **İbni Hıbban. Beyhaki.**

MESCİD-İ HARAMDA VE MESCİD-İ NEBİDE KILINAN NAMAZIN MÜKAFATI

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Benim Mescidimde kılınan bir vakit namaz; Mescidi Haram hariç diğer Mescitlerde kılınan bin vakit namazdan daha faziletlidir.

Mescidi Haram'da kılınan bir vakit namaz diğer Mescitlerde kılınan yüzbin vakit namazdan daha hayırlıdır. **Ahmed b Hambel. İbni Mace**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Kişinin evinde kıldığı namaz bir namazdır. Mahalle Mescidinde kıldığı namaz yirmi beş namazdır. İçerisinde Cuma kılınan namaz beşyüz namazdır. Mescidi Haramda kılınan bir namaz ise yüzbin namazdır. **İbni Mace**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Mescidi Haramda kılınan bir namaz ise yüzbin namaza denktir. Benim Mescidimde kılınan namaz diğer mescitlerde kılınan bin namaza denktir. Beyti Makdis'te (Mescidi Aksa'da kılınan bir namaz diğer mescitlerde kılınan beşyüz namaza denktir. **Bezzar.**

Rasulullah (s.a.v) efendimiz buyurdular ki;

Süleyman (as) Mescidi aksanın yapımını bitirince rabbinden üç şey istedi.

1- Kendi hükmüne uygun bir hüküm verilmesini.
2- Kendisinden başka hiç kimseye layık olmayan bir mülk verilmesini.
3- Mescidi Aksa'ya sadece namaz kılma niyeti ile gelen kimsenin anasından doğduğu gönkü gibi günahlarından temizlenmiş olarak çıkmasını istedi.

Efendimiz devamla: Süleyman (as) ın bu isteklerinin ikisi verildi. Üçüncüsünün verilmesini de ümit ederim. Dedi.

HAC ESNASINDA ZİYARET EDİLEN YERLER VE DEYİMLERİ

ÂFÂKÎ

Mekke'nin etrafındaki "mîkat" denilen noktaların sınırladığı bölgenin dışında ikâmet eden kimselerdir.

ARAFAT

Mekke'nin yaklaşık 25 km. güney doğusunda (yaya 6 saat mesafede) Harem sınırları dışında bir bölgenin adıdır. Haccın iki rüknünden biri olan "Vakfe" Zilhicce'nin 9'uncu günü burada yapılır. "Cebel-i rahme" denilen (Arafat) tepesi buradadır. Burada bulunan Nemire Mescidi'nin güney kısmı, Arafat bölgesinin dışında kalır.

BEDEL

Başkası adına hacceden, vekîl olarak hacca gönderilen kimse demektir.

BEDENE

Deve ve sığır cinsinden olan kurbana "bedene" adı verilir.

CEM-İ TAKDÎM

İkincisinin henüz vakti girmeden, iki vakit namazı birlikte kılmaktır. Hac'daArafe günü Arafat bölgesinde, öğle ile ikindi namazını, öğle vakti içinde birlikte kılmak sünnettir.

CEM-İ TEHÎR

Birincisinin vakti çıktıktan sonra, iki vaktin namazını birlikte kılmaktır. Hac'da, bayram gecesi Müzdelife'de akşam ve yatsı namazlarını yatsı vakti girdikten sonra birlikte kılmak vâciptir.

CEMRELER

Mina'da birbirine birer ok atımı uzaklıkta "3" taş kümesi (cemre) vardır. Bunlar:

Akabe Cemresi (Cemre-i Akabe veya Cemre-i Kübrâ): Halk arasında **"Büyük Şeytan"** denir.

Orta Cemre (Cemre-i Vüstâ): Halk arasında "**Orta Şeytan"** denir.

Küçük Cemre (Cemre-i Ûla): Halk arasında "**Küçük Şeytan"** denir.

Şeytan taşlama, (remy-i cimâr) bu üç cemre'ye yapılır.

CİNÂYET

Hac'da cezâyı gerektiren fiil ve davranışlara "cinâyet" denir.

DEM

Koyun ve keçi cinsinden olan kurbana "dem" adı verilir.

FİDYE

İbadette yapılan kusur ve noksanların tamamlanması için ödenen cezâlara "fidye" denir.

HAC AYLARI

Hac menâsikinin başladığı ve devâm ettiği aylardır ki ŞEVVAL ve ZİLKADE ayları ile ZİLHİCCE'nin ilk on günüdür. Bu aylardan önce ihrâma girmek kerâhetle câiz ise de, haccın diğer menâsikini yapmak câiz değildir.

HAC GÜNLERİ (eyyâmü'l-hac)

Eyyâm-ı malûmat (Belirli günler): Zilhicce'nin ilk 10 günüdür.

Eyyâm-ı madûdât (Sayılı günler): Beş vakit namazın farzlarından sonra "tekbir" alınan günlerdir.

Arefe günü (9 Zilhicce) sabahından bayramın dördüncü (13 Zilhicce) gününe kadar 5 gündür. Bunlara "Eyyâm-ı Teşrîk" (Teşrik tekbirlerinin alındığı günler) de denir.

Yevm-i Arefe (Arefe günü): Zilhicce'nin 9'uncu günüdür. Haccın en önemli rüknü olan "vakfe" Arafat denilen dağı ve çevresinde yapılır.

Yevm-i Nahr (Kurban kesme günü): Zilhiccenin 10'uncu günüdür.

Eyyâm-ı Nahr (Kurban kesme günleri): Zilhiccenin 10, 11, 12'inci günleridir.

Eyyâm-ı Teşrîk (Teşrik günleri): Zilhiccenin 11, 12 ve 13'üncü (bayramın 2, 3 ve 4'üncü) günleridir. 5 vakit namazın farzlarından sonra teşrik tekbirlerinin alındığı Arefe sabahından, bayramın 4'üncü günün akşamına kadar olan 5 güne de denir.

Eyyâm-ı Mina (Mina günleri): Mina'da şeytan taşlama (reym-i cimâr) menâsikinin yapıldığı günlerdir.

HACCIN EDÂ ŞEKİLLERİ

Edâ edilişi itibariyle hac "üç" kısımdır.

İfrad haccı: Umresiz yapılan hactır. Hac ayları içinde, hacdan önce umre yapmayarak sadece hac menâsikiniifâ edenler. "İfrad haccı" yapmış olurlar.

Temettu haccı: Aynı yılın hac aylarında umre ve haccı ayrı ayrı ihramlarla edâ etmektir. Hac ayları girdikten sonra umre yapıp ihrâmdan çıkan, daha sonra memleketlerine dönmeden yeniden ihramlanarak hac menâsikini de edâ eden kimseler, "temettu haccı" yapmış olurlar.

Kıran haccı: İkisine birden niyetlenerek, umre ve haccı bir ihramda birleştirmektir. Hac ayları içinde önce umre yapıp, ihramdan çıkmadan (aynı ihram ile) hac menâsikini de edâ eden kimseler, "kıran haccı" yapmış olurlar.

HACCIN KISIMLARI

Hac, farz, vâcib ve nâfile olmak üzere üç kısımdır.

Farz olan hac: Belirli şartları hâiz olan kimselerin, ömürlerinde bir defa yapmaları gereken hacdır.

Vâcip olan hac: Üzerine farz veya vacip olmadığı halde, bir kimsenin adayarak üzerine vacip kıldığı hacdır. Başladıktan sonra bozulan nâfile haccın, kazasıda vâciptir.

Nâfile hac: Farz olan hac edâ edildikten sonra, ikinci, üçüncü defa yapılan hac nâfile olduğu gibi, haccetmekle yükümlü olmayan çocuk veya kölenin yapacağı hac da nâfile olur.

HÂCER-İ ESVED

Hacer'ül Esved: Kâbe inşa edilirken Hz. İsmail tarafından Ebû Kubeys dağından getirilen bu mübârek taş, tavafa başlanacak yere işâret olmak üzere, kolunulan siyah taştır.

Tavafa başlarken, her şavtın sonunda ve sa'ye başlarken bu taşı istilâm etmek sünnettir;

Hz. Ömer:"Çok iyi biliyorumki sen, faydası da zararı da olmayan bir taş parçasısın. Eğer Rasûlüllah (s.a)'ın seni öptüğünü görmeseydim, vallahi seni öpmezdim" demiştir.

HAREM BÖLGESİ

Harem: Mekke ve etrafında bitkileri koparılmamak ve hayvanları avlanmamak üzere sınırları belirlenmiş bölgeye "Harem" denir.

Bu sınırların dışında kalan yerlere ise "**Hıll"** denir.

Harem bölgesinin sınırları, Cibril (a.s)'ın göstermesiyle Hz. İbrahim tarafından belirlenmiş, bu sınırları gösteren işâretler Rasûllah (s.a) tarafından yenilenmiştir.

Harem bölgesinin Mekke'ye en uzak sınırı Cidde istikametindeki **"Hudeybiyedir**.

Harem bölgesine en yakın sınırı ise Medine istikametindeki **"Ten'im" dir.**

Harem bölgesinde ikamet edenler, umre için ihrama girmek üzere, genellikle Ten'im'e gittiklerinden buraya **"Umre";** buradaki camiye de "Umre Mescidi" denilmektedir.

HATÎM ve HICR-İ KÂBE

Hatim: Kâbe'nin kuzey batı duvarı (Rükn-i Irâkî ile Rükn-i Şâmî arası)'nın karşısında, zeminden 1 m. kadar yüksek 1,5 m. kalınlığında yarım daire şeklinde bir duvar vardır ki, buna "Hatîm";

Hicri Kâbe: Beytüllahın altınoluğunun altındaki etrafı duvar ile çevrili olan boşluğa **(Hıcr-i Kâbe, Hıcr-i İsmail veya Hatîra)"** denir.

Hıcr-i Kâbe'de namaz kılınır, dua edilir, fakat kıble olarak buraya karşı namaz kılınmaz.

Hz. İbrahim'in yaptığı Kâbe binasına bu kısım da dâhildi. Peygamberimizin nübüvvetinden 5 yıl kadar önce Kâbe'nin Kureyş kabilesi tarafından yapılan tâmiri sırasında inşaat malzemesi yetmediği için, bu kısım binanın dışında bırakılmıştır. Hz. İsmail ile annesi Hâcer'in buraya defnedilmiş oldukları rivayet edilir. Kâbe'ye dâhil olduğu için, tavafın, bu duvarın dışından yapılması vâciptir. Kâbe üzerine yağan yağmur sularının aktığı "Altın Oluk" (Mizâb-ı Kâbe), Beytullah'ın bu kısma bakan duvarının üst kenarının ortasında bulunur.

HERVELE

Sa'yın her şavtında Safâ ve Merve adlı tepeler arasındaki vâdî tabanına inildiğinde, yeşil ışıkla işâretli sütunlar arasında, erkeklerin sür'atli, çalımlı ve canlı yürümeleridir. Erkekler için sünnettir. Kadınlar "hervele" yapmazlar.

HILL

Harem bölgesi ile mîkat sınırları arasında kalan yerlere "Hıll" denir.

IZTIBA

Ridâ'nın bir ucunu sağ koltuk altından geçirip sol omuz üzerine atmak, böylece sağ omuz ve kolu ihram'ın dışında bırakmaktır. Remel yapılması gereken tavafların bütün şavtlarında "ıztıba**"(hacerül evsedi selamlama)** sünnettir. Tavaf bitince omuz örtülür; tavaf namazı, omuz örtülü olarak kılınır.

İHRAM

Hac ve Umre niyetiyle, diğer zamanlarda helâl olan bir kısım fiil ve davranışları, kişinin kendisine belirli bir süre için harâm kılması demektir. Bu esnada erkeklerin büründükleri "ridâ ve izâr" denilen iki parça örtüye de halk arasında "ihram" denilmektedir. İhram niyyet ve telbiye ile olur.

İHRAM NAMAZI

İhrama girmeden önce iki rek'at namaz kılmak sünnettir. Bu namazın ilk rek'atında "Kâfirûn", ikinci rek'atında da "İhlas" sûrelerinin okunması efdâldir.

İHRAM YASAKLARI

İhramlı iken yapılması cezayı gerektiren fiil ve davranışlardır. (Tırnak kesmek, elbise giymek, gibi)

İHSÂR

Hac veya umre için ihrama girmiş olan kimsenin, düşmanın engel olması veya hastalık gibi bir sebeple hac ve umreyi yapamadan ihramdan çıkmak zorunda kalmasıdır.

İSTİLÂM

Hacer-i esved'i selamlamak demektir. Tavafa başlarken, tavaf esnâsında her bir şavtı tamamlayıp hizâsına geldikçe ve sa'ye başlanacağı zaman, Hâcer-i esved'i istilâm sünnettir.

Bunun için, Hâcer-i esved'e dönüp, namaza durur gibi tekbir ve tehlil ile eller kulak hizâsına kadar kaldırılır. **"Bismillâh, Allâh-ü Ekber"** denilerek, üzerine konulur ve eller arasından Hâccer-i esved öpülür.

İzdiham sebebiyle yaklaşılamazsa, avuçların içi Kâbe'ye çevrilmiş halde, eller aynı şekilde kaldırılıp, üzerine konuluyormuş gibi karşıdan işâret edilerek Hâcer-i esved selâmlanır ve sağ elin içi öpülür.

İZÂR

Belden aşağıya dolanan peştemal gibi örtüye "**izâr**" denir.

KÂBE

Yeryüzünün ilk evi: Allah'a ibâdet olunmak üzere, yeryüzündeki ilk yapılan binâ Kâbe'dir. Kâbe, Mescidinin duvar uzunlukları **11x12** m. arasında değişen yaklaşık 13 m. yüksekliğinde, taştan yapılmış dört köşe bir binadır. Üzeri, her sene hac mevsiminde yenilenen siyah bir örtü ile örtülür.

Köşelerinde çapraz olarak iki hat geçtiği düşünülürse, bu hatların uçları yaklaşık olarak dört aslî yönü gösterir. Bu köşelerden herbirinin ayrı ismi vardır:

Doğu köşesine "Rükn-i Hâcer-i Esved" veya "Rükn-i Şarkî", güney köşesine "Rükn-i Yemânî", batı köşesine "Rükn-i Şâmî", Kuzey köşesine de "Rükn-i Irakî" denir.

KÂBE KAPISI ve MÜLTEZEM

Kâbe'nin kuzey doğu duvarında (Rükn-i Hacer-i Esved ile Rükn-i Irakî duvarın, Rükn-i Hâcer-i Esved ile kapı arasında kalan kısmına "Mültezem" denir. Makam-ı İbrahim ile zemzem kuyusu da, Kâbe'nin bu cihetinde (kuzey-doğu duvarı karşısında) bulunurlar.

KEFFÂRET

İşlenen cinâyet karşılığında ödenmesi gereken cezâ demektir. Oruç, sadaka veya kurban olabilir.

KUBA MESCİDİ

Medine-i Münevvere'ye yaya bir saat mesâfede Kûba köyündedir. Hicret esnâsında bizzat Rasûlüllah (s.a) tarafından yaptırılmış ve Kur'ân-ı Kerim'de "Takvâ Mescidi"diye isimlendirilmiş olan mescidin yerinde bulunmaktadır. Rasûlüllah (s.a) Medine'de olduğu zamanlarda her Cumartesi bu mescidi ziyaret eder ve namaz kılardı.

MAKAM-I İBRAHİM

Hz. İbrahim'in Kâbe'yi inşa ederken iskele olarak kullandığı veya halkı hacca dâvet ederken üzerine çıktığı taşın bulunduğu yerdir. Mümkün olursa tavaf namazının burada (Makam-ı İbrahim'in arkasında) kılınması efdaldir.

MEKKÎ

Mekke'de ve mîkat sınırları içinde ikâmet edenlerdir.

MENÂSİK

Hac ve umre ile ilgili fiil ve ibadetlerden her birine "nüsük" veya "mensek" denir. Bunun çoğulu "menâsik" tir. Hac ve umre ile ilgili işler ve ibâdetler demektir.

MES'Â

Safâ ile Merve arasında sa'y yapılan yere "Mes'â" denir.

MESCİD-İ AKSÂ

Kudüs Mescidi'dir. Buna "Beyt-i Makdis" de denir. Yeryüzünde, Mescid-i Harâm'dan sonra yapılan ilk mesciddir. Mescid-i Harâm'a bir aylık uzaklıkta bulunması sebebiyle "çok ırak mescid" anlamında "Mescid-i Aksâ" diye isimlendirilmiştir.

Hz. Mûsâ'dan, Hz. İsa zamanına kadar gelmiş olan birçok peygamberin bulunduğu ve vahy indiği yer olması itibâriyle Rasûlüllah (s.a) Efendimiz'in Mirâc'ında da yol uğrağı olmuştur.

Bir hadis-i şerifte: "Fazla sevâp umarak içinde namaz ve ibadet için şu üç mescid dışında hiç bir mescid için yolculuk yapmak uygun olmaz.

Mescid-i Harâm
Mescid-i Nebî
Mescid-i Aksâ" buyurulmuştur.

MESCİD-İ HARÂM

Mekke'de ortasında Kâbe'nin bulunduğu câmi-i şeriftir. Buna "Harem-i Şerif" de denir."Harâm" denilmesinin sebebi, ihtirâm ve saygı vâcip olduğu içindir. Kendisine karşı saygısızlık câiz olmadığı için, Mekke'ye de "Belde-i Harâm" denilir. Bir Hadîs-i Şerif'te:

"**Mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Harâm hariç, başka mescidlerde kılınan bin namazdan efdâldir. Mescid-i Harâm'da kılınan bir namaz da sâir mescitlerde kılınan yüzbin namazdan efdaldir."** buyurulmuştur.

MEŞ'AR-İ HARÂM

Müzdelife'de Kuzeh dağı üzerinde bir tepedir. Zirvesinde silindir biçiminde "Mîkade" denilen ışıkla aydınlatılmış bir taş vardır. Müzdelife'de yapılan vakfenin Meş'ar-i Harâm yakınında yapılması sünnettir.

MÎKAT

Doğrudan harem bölgesine veya hac yada umre için Mekke'ye gelenlerin ihramsız geçemeyecekleri sınırları belirleyen noktalardır.

MUHRİM

İhrâma giren kimseye ihramlı olduğu sürede "muhrim" denir.

MÜZDELİFE

Arafat ile Mina arasında Harem sınırları içinde bir bölgenin adıdır. Müzdelife'de vakfe yapmak vaciptir. "Muhassir vâdisi" dışında, Müzdelife'nin her yerinde vakfe yapılabilir. "Meş'ar-i Harâm" yakınında yapılması sünnettir.

RAVZA-İ MÜTAHHARE

Mescid-i Nebî'nin Rasûlüllah (s.a) Efendimizin kabr-i seâdetleriyle minber-i şerif arasında kalan kısımdır. 10 m. genişlik 20 m. uzunlukta 200 metrekarelik pek mübârek bir mahaldir. Bir hadis-i şerifte:

"Evimle minberim arası cennet bahçelerinden bir bahçedir." Buyrulmuştur.

REMY-İ CİMÂR (Şeytan Taşlamak)

Mina'da "Cemre" adı verilen taş kümelerine ufacık taşlar atmak demektir. Hac'da bayram günlerinde Mina'da "Akabe, Orta ve Küçük Cemre" adı verilen, üç Cemre'ye usulüne göre ufacık "7" şer taş atmak vaciptir.

RİDÂ

Belden yukarıya örtülen havlu ve benzeri örtüye "ridâ" denir.

SA'Y

Safâ ile Merve arasında gidip gelmektir. Safâ'dan Merve'ye "4" gidiş, Merve'den Safâ'ya "3" dönüş olmak üzere "7" şavt'tan ibârettir. Bütün tavaflardan sonra sa'y yapmak gerekmez. Hac ve umre için sadece birer defa sa'y yapılır.

SÂFA ve MERVE

Mescid-i Haram'ın doğusunda yaklaşık 350 m. aralıklı iki tepedir. Güneyindeki Safâ, kuzeyindeki ise Merve'dir. Sa'y bu iki tepe arasında yapılır.

ŞAVT

Tavafta: Hacer-i Esved'den başlayıp, tekrar aynı yere gelinceye kadar, Kâbe'nin etrâfını bir defa dolaşmaktır. "7" şavt, bir tavaf olur

Sa'y'de: Safâ'dan Merve'ye gidiş ve Merve'den Safâ'ya dönüşlerden herbirine "şavt" denir

TAVAF

Hâcer-i esved köşesinden başlayarak Kâbe'nin etrafını usulüne göre yedi defa dolaşmaktır.

TAVAF NAMAZI

İster farz, ister vâcib, ister sünnet veya nâfile olsun, bütün tavaflardan sonra iki rek'at namaz kılmak vaciptir.

Ancak, haccın veya tavafın vâcibi değil, -vitir namazı gibi- müstakil bir vaciptir. Bu sebeple, terki cinâyet sayılmaz ve maddî bir ceza gerektirmez.

İhram namazında olduğu gibi bu namazın da ilk rek'atında Fatiha'dan sonra "Kâfirûn", ikinci rek'atında Fâtiha'dan sonra "ihlâs" sûrelerinin okunması efdaldir.

TAVAF'IN NEVİLERİ

Kudûm tavafı: Mekke'ye geliş tavafı demektir. İfrad veya kıran haccı yapan âfâkîler için sünnettir.

Ziyâret tavafı: Buna "ifâza tavafı" da denir. Hac'da farz olan tavaf budur. Arafat vakfesinden sonra yapılır.

Vedâ tavafı: Sader tavafı" da denir. Mîkat sınırları dışından gelen hacıların ziyâret tavafından sonra Mekke'den ayrılırken son defa yaptıkları tavaftır.

Umre tavafı: Sâdece umre yapmak üzere Mekke'ye gelenler ile temettü veya kıran haccı yapanların Mekke'ye geldiklerinde ilk

yapacakları tavaftır. Bu tavaftan sonra umrenin sa'yi yapılacağından, ıztıba ve ilk üç şavt'ta remel de yapılır.

Nezir (adak) tavafı: Herhangi bir sebeple tavaf etmeyi adayan kimsenin, nezrini yerine getirmesi vaciptir. Bunun için, bir zaman belirlemişse, belirlediği zamanda; belirlememişse, dilediği zamanda yapar.

Tahiyyetü'l-mescid tavafı: Tahiyyetü'l-mescid namazı yerine, Mescid-i Harama her ne zaman gidilse hürmeten ve mescidi selamlamak için yapılan nâfile tavaftır. Üzerinde başka tavaf olmayanlara müstehaptır. Başka tavaf yapılırsa, bunun yerini tutar.

Nâfile (tavavvu) tavaf: Mekke'de bulunan süre içinde, hacla ilgili olarak yapılması gereken tavaflar dışında, fırsat bulundukça ve arzu edildikçe yapılan tavaflardır.

TEHALLÜL

Tehallül: İhramdan çıkmak, yani ihram yasaklarının sona ermesi demektir.

Hac ve umre için ihrama giren kimse, belirli menâsiki edâ ettikten sonra tıraş olarak ihramdan çıkar. Belirli menâsik tamamlanmadıkça tıraş olmakla ihramdan çıkılamayacağı gibi, menâsik tamamlandıktan sonra da tıraş olmadıkça ihramdan çıkılmış olmaz.

TEHLİL

(Lâ ilâhe illa'llâhüvahdehû lâ şerike leh, lehü'l mülkü ve lehü'l-hamdü ve hüve alâ külli şey'inkadîr)

"Allah'tan başka kulluk edilecek hiçbir ilâh yoktur. Tektir, eşi ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd de onadır. O herşeye kadirdir.

TEKBÎR

Allâhüekber, Allâhüekber, Lâ ilâhe illallâhüvallâhüekber, Allâhüekber ve li'llâhi'l-hamd.

"Allâh büyüktür, Allâh büyüktür. Allâh'tan başka kulluk edilecek hiç bir ilâh yoktur. Allâh büyüktür, Allâh büyüktür. Hamd O'na mahsustur."

TELBİYE

Lebbeyk, Allâhümme Lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk, İnne'l-hamdeve'nni'mete leke ve'l-mülk, lâ şerîkelek.

"Rabbim, dâvetine sözüm ve özümle tekrârtekrâricâbet ettim, emrine boyun eğdim. Rabbim senin dâvetine icâbet, boyunumun borcudur. Senin eşin ve ortağın yoktur. Rabbim, bütün

varlığımla sana yöneldim. Hamd senin, nimet senin, mülk de senin. Bütün bunlarda eşin ve ortağın yoktur senin" demektir.

VAKFE (VUKUF)

Vakfe: Belirli bir yerde belirli süre kalmak demektir. Hacda, Arafat ve Müzdelife denilen iki yerde vakfe vardır.

Bunlardan "Arafat vakfesi" haccın rüknü olup, farzdır. "Müzdelife vakfesi" ise vaciptir.

ZEMZEM

Kâbe'nin doğusunda, Cenâb-ı Hakk'ın Hz. Hâcer ile oğlu Hz. İsmail'e ihsan ettiği suyun yerinde kazılan, mübârek kuyunun suyudur. Yeryüzündeki suyun efdalidir. Bol bol içildiği gibi abdest ve gusülde de kullanılabilir. Ancak, istincâda, necâsetlerin kullanılması mekruh görülmüşitür.
Hacılar, bu sudan memleketlerine götürerek teberrük ve hayır kasdı ile ziyaretçilerine ikrâm ederler. Rasûlüllah (s.a) "Zemzem, hangi maksatla içilirse o maksat içindir" buyurmuştur. Bu sebeple, kıyâmette, hesap gününde, susuzluk çekilmemesi, dilek ve niyyeti ile içilmesi uygun olur.
Özellikle veda tavafından sonra Beytullah'a karşı ayakta durup, Kâbe'ye bakarak kana kana içmek, başına ve vücuduna dökünmek sünnettir.
Zezmzem içerken:

İHRAM HAZIRLIKLARI YAPILIR

Umre yapmak isteyen kimse; gerekiyorsa koltuk altı ve kasık kıllarını giderir, saç sakal tıraşı olur, bıyıklarını düzeltir, tırnaklarını keser ve boy abdesti alır, boy abdesti alma imkânı yoksa abdest alır, vücuduna güzel koku sürünür.

Erkekler, atlet, kilot, çorap, elbise ve ayakkabılarını çıkarırlar. İzâr ve ridâ adı verilen iki parça ihram örtüsüne bürünürler. Ridânın uçlarını birbirine bağlamak veya iğne ile tutturmak mekruhtur.
Ayaklarına arkası ve üzeri açık terlik giyerler.

Bele kemer bağlamada, sırta çanta almada ve şemsiye kullanmada bir sakınca yoktur.

Kadınlar elbise ve ayakkabılarını giymeye devam ederler, başlarını açmazlar, yüzlerini de örtmezler.

İHRAM NAMAZI KILINIR

İki rekat ihram namazı kılarlar. Namazın birinci rekâtında Fatiha suresinden sonra "**kâfirûn**" suresini, ikinci rekâtında ise yine Fatiha suresinden sonra "**ihlas**" suresini okurlar.

UMREYE NİYET EDİLİR VE TELBİYE GETİRİLİR

Umre yapmak isteyen kimse âfâkî ise mîkât sınırlarını geçmeden, Hıll bölgesinde ikamet ediyorsa bulunduğu yerde, Harem bölgesinde bulunuyorsa Hıll bölgesinde mesela Ten'ım'e giderek ihrama girer. İhrama, niyet etmek ve telbiye getirmek suretiyle girilir. Niyet, umre yapacağının kalben belirlenmesi demektir. Niyetin,

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اُرِيدُ الْعُمْرَةَ فَيَسِّرْهَا لِي وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي

"**Allah'ım! Umre yapmak istiyorum. Onu bana kolaylaştır ve onu kabul buyur**" diyerek diliyle ifade edilmesi müstehaptır.Niyet ettikten sonra,

لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، اِنَّ الْحَمْدَ
وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ، لَا شَرِيكَ لَكَ

"**Buyur Allah'ım buyur! Buyur, senin hiçbir ortağın yoktur. Buyur, şüphesiz her türlü övgü, nimet, mülk ve hükümranlık sana mahsustur. Senin ortağın yoktur** " **(EbûDâvûd, İbn Mace)** diyerek telbiye getirir. Böylece ihrama girmiş ve niyet edenler için ihram yasakları başlamış olur.

Mekke'ye varıncaya kadar vasıtalara binişte ve indiği yerde, kafilelerle karşılaştığında, şehirlere girdiğinde, akşam ve sabah, gece ve gündüz, vasıtada, yürürken, otururken, yatarken, ayakta iken, inişte, yokuşta, mekan değiştikçe ve farz namazların arkasından her fırsatta telbiye, tekbir, tehlîl ve salavât-ı şerife yüksek sesle (**İbn Mace)** söyleyerek yolculuğuna devam eder.

Telbiyeyi her söyleyişte üç defa tekrarlamak, sonra tekbir, tehlîl ve salavât-ı şerife okumak müstehaptır.

HAREM BÖLGESİNE GİRİNCE OKUNACAK DUA

Mekke'ye yaklaşıp Harem bölgesine girince;

اَللّٰهُمَّ هٰذَا حَرَمُكَ وَاَمْنُكَ فَحَرِّمْنِي عَلَى النَّارِ وَاَمِّنِّي عَذَابَكَ يَوْمَ
تَبْعَثُ عِبَادَكَ وَاجْعَلْنِي مِنْ اَوْلِيَائِكَ وَاَهْلِ طَاعَتِكَ

Manası. **Allah'ım! Burası senin haremindir, emin kıldığın yerdir. Beni cehenneme girmekten koru. Kullarını dirilttiğin gün beni azabından güvende kıl, beni dostlarından ve itaatkâr olanlardan eyle**" diye dua eder.

Mekke'ye abdestli girmek sünnet , gündüz girmek müstehaptır. Mekke'de otele veya eve yerleşip dinlendikten sonra mümkünse boy abdesti, mümkün değilse abdest alır, yaya veya vasıta ile Mescid-i Harem'e gider. Yolda tekbir, tehlil, telbiye ve salâvat-ı şerife getirir. Tevazu ve saygı ile

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِي اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَاَعِذْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Manası: **Allah'ım! Rahmet kapılarını bana aç ve beni kovulmuş şeytandan koru**" diye dua ederek Mescid-i Harem'e girer.

KABE'Yİ GÖRÜNCE OKUNACAK DUA

Beytullah'ı görünce üç defa tekbir ve tehlil getirir ve şu duayı okur.

سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَاإِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرْ اَللّٰهُمَّ هٰذَا بَيْتُكَ عَظَّمْتَهُ وَشَرَّفْتَهُ وَكَرَّمْتَهُ فَزِدْ تَعْظِيمًا وَتَشْرِيفًا وَتَكْرِيمًا اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ فَحَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَاَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ دَارَكَ دَارَ السَّلَامِ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Manası: **Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih ederim, Her türlü övgü Allah'a mahsustur, Allah'tan başka ilah yoktur. Allah en büyüktür. Allah'ım! Bu senin evindir. Onu Sen yüceltin, Sen şereflendirdin, Sen değerli yaptın. Onun yüceliğini, şerefini ve değerini artır. Ya Rabbi! Onun değerini artıran, onu şereflendiren, ona saygı gösteren kimsenin şerefini, saygınlığını, heybetini, yüceliğini ve iyiliğini artır. Allah'ım! Sen selamsın ve selamet ancak sendendir. Bizi selametle yaşat ve selamet yurdun olan cennetine koy, ey Celal ve ikram sahibi Allah'ım! Sen her şeyden yücesin ve her şeyden üstünsün**" Bildiği başka duaları da okuyabilir. Tavafa başlamadan önce telbiyeyi keser. (Abdülğanî el-Mekkî, s. 510. Mevsîlî, I, 203.)

UMRE TAVAFINA NİYET EDİLİR

Umre tavafı yapmaya niyet eder. Niyetini,

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اُرِيدُ طَوَافَ الْعُمْرَةِ لِلّٰهِ تَعَالَى سَبْعَةَ اَشْوَاطٍ فَيَسِّرْهَا لِي وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي

Tavafını, Kâ'be'yi soluna alıp "**Hatîm** "in dışından dolanarak yapar. Her şavtta Rüknü Yemânî ve Hacer-i Esved'i uzaktan **Bismillahiallahuekber"** diyerek istilamda bulunur. Hacer- i Esved'i istilam, sünnet , Rükn-i Yemânî'yi istilam ise müstehaptır. Rükn-i Yemânî öpülmez, diğer köşeler istilam edilmez.

Tavaf sırasında mesnun duaları veya bildiği duaları okur ve sessizce tekbir ve tehlil getirir veya Kur'an okur.

Tavafın ilk dört şaftı farz; tavaf'ı cünüp, adetli ve nifâs halinde değilken ve abdestli olarak yapmak, avret yerlerini örtmek, tavafı Kâ'be'yi soluna alarak yapmak, tavafa Haceri Esved hizasından

başlamak, tavafı Hatîm 'in dışından dolanarak yapmak, gücü yetenin tavaf yürüyerek yapması ve şavtı yediye tamamlamak vaciptir. Bunlardan biri terk edilirse dem **(Kurban)** gerekir.

TAVAF NAMAZI KILINIR VE ZEMZEM İÇİLİR

Mümkünse Makam-ı İbrahim 'in arkasında değilse uygun bir yerde iki rekat "**tavaf namazı** " kılar, bu namazı kılmak vaciptir. Namazdan sonra dua eder, peşinden zemzem içer ve Hacer-i Esved'i istilam eder.

Zemzem içerken şu dua yapılabilir.

اَللَّهُمَّ اِنِّى اَسْئَلُكَ عِلْماً نَافِعاً وَرِزْقاً وَاسِعاً وَشِفَآءً مِنْ كُلِّ
دَآءٍ وَسَقَمٍ بِرَحْمَتِكَ يَآ اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

Anlamı: **"Ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allahım senden, menfaat veren (yararlı) ilim, geniş rızık ve her derd ve hastalıktan şifa niyaz ederim."**

UMRE SAY'I YAPILIR

Umrenin sa'yini yapmak üzere Safa'ya gider. Yönünü Kâ'be'ye döner, tekbir, tehlil, tahmîd ve salat ü selam getirir, dua eder. Sa'y yapmaya niyet eder. Niyetini,

اَللّٰهُمَّ اِنِّي أُرِيدُ اَنْ اَسْعَى مَا بَيْنَ الصَّفَى وَالْمَرْوَةَ سَعْيَ الْعُمْرَةَ لِلّٰهِ
تَعَالَى سَبْعَةَ اَشْوَاطٍ فَيَسِّرْهُ لِي وَتَقَبَّلْهُ مِنِّي

"**Allah'ım! Senin rızan için Safa ile Merve arasında yedi şavt olarak umrenin sa'yini yapmaya niyet ediyorum. Sa'yi benim için kolaylaştır ve kabul eyle**" diyerek yapması müstehaptır.

Sa'yini yedi şavt olarak Safa'da başlayıp Merve'de bitirir.

Sa'y yaparken mesnun duaları veya bildiği duaları okur ve sessizce tekbir ve tehlil getirir veya Kur'an okur. İki yeşil ışık arasında "**hervele** " yapar. Sa'yi tamamlayınca Merve'de dua eder. Umre'ninsa'yi vaciptir. **Terk edilirse dem (Kurban) gerekir.**

TIRAŞ OLUNUR

Berberde veya evde veya otelde saç tıraşı olur veya saçlarını kısaltır, böylece ihramdan çıkar ve bu şekilde umre ibadetini tamalamış olur.

Kadınlar, "**remel** " ve "**hervele** " yapmazlar. Tekbir, tehlil ve telbiyede seslerini yükseltmezler. İhramdan çıkmak için saçlarının ucundan parmak ucu kadar kesmeleri yeterlidir. Kadınlar adetli iken tavaf yapmazlar. **Kaynak: Diyanet Hac İlmihali, DİB Yayınları, 2013, Ankara**

الرَّحِيمِ الرَّحْمَنِ هِال لِ بِسْمِ

UMRE VE FAZİLETLERİ

Umre kelimesi, ziyaret etmek anlamına gelmektedir.

Belirli zamana bağlı olmayarak Kâbe'i Muazzama'yı usulüne göre ihramlandıktan sonra, tavaf say ve tıraş olmaktan ibarettir.

Hanifi ve Maliki Mezhebinde, ömründe bir defa Umre yapmak Müekked sünnet, Şafii ve Hanbelî Mezheplerinde farz sayılmıştır.

Çünkü ihram, insan için bir elbise olmaktan çok niyet, tercih ve telbiyedir. Kibirden gururdan, kendini beğenmişlikten, bencillikten, gösterişten sıyrılıp, samimiyete ve takvaya ulaşmaktır.

Gönülden gelen bu istek ve kararını "Lebbeyk, Allahümme Lebbeyk. = Buyur Allah'ım, Buyur! Emrine hazırım."diyerek, büyük bir aşk ve şevk içinde dağlara, taşlara, vadilere tepelere, karşılaştığı topluluğa ilan eder. Benliğini aşar. İradesini güçlendirir.

Umre'in Fazileti: Kendisiyle öbür umre arasında işlenmiş küçük günahlar için kefarettir. **Allah katında makbul haccın karşılığı ise ancak cennet-dir." (Buhari, Müslim)**

Hac ve umre için Beytullah'a gidenler, müslümanların, Allah'a (c.c.) gönderilmiş temsilcileridir.

Dua ederlerse Allah (c.c.) dualarını kabul eder. Mağfiret dilerlerse bağışlar." (Nesai)

Kâinat'ın en güzeli (s.a.v.) buyurdular. "Ramazan'da yapılan bir Umre sevap cihetiyle, hacca muadildir. (Hâkim-elmüstedrek)

Mescid-i Haram'ın Fazileti: "Mescid-iHaramda kılınan bir namaz da diğer mescitler de kılınan 100-bin, namazdan efdaldır. Buyrulmuştur. Mekke-i Mükerreme'de ramazan orucunu tutmak başka ülkelerde 100-bin ramazan ayı oruçlu olmaktan efdaldır. "Mekke-i Mükerreme'de cemaatle kılınan namazın 1000 rekâtı bin yüz rekât namaz dan efdaldır.

Tavafın fazileti:"Rasûlullah (a.s.) buyurdular ki: Kim, Kâbe-yi 50- defa tavaf ederse, günahlarından çıkar ve tıpkı annesinden doğduğu gündeki gibi olur.

Abdullah İbni Ömer diyorki; Rasülüllah (s.a.v). den şöyle işittim:"kim Kâbe-yi tavaf eder ve tavaftan sonra iki rekât namaz kılarsa bir köle ve cariyeyi Azad etmiş gibi sevap olur. (İbni Mace)

Mescid-i Nebi'nin fazileti:. Güzeller güzeli (s.a.v.) Mescid-i Nebi, de kılınan bir namaz, Mescid-i Haram Hariç, başka mescitlerde kılınan. 1000 namazdan efdaldır. "Rasulullah (s.a.s), Şöyle buyurdular.

"Evimle minberimin arası Cennet bahçelerinden bir bahçedir ve minberim de Cennet bahçelerinin üzerindedir (Ahmed b. Hanbel)

"Kim benim mescidimde, ara vermeden 40 vakit namaz kılar ise, ateşten azaptan kurtulduğuna dair beraat yazılır ve nifaktan kurtulur." (Hadisi şerif.)

"Her kim ki beni, vefatımdan sonra ziyaret ederse, hayatta iken ziyaret etmiş gibi olur. Kabrimi ziyaret edene şefaatim vacip olur." (Hadisi şerif.)

Hacerül-esvedin fazileti: Abdullah İbni Abbas-dan gelen bir rivayet şöyledir. Allah Resulü (s.a.v.) buyurdular: And olsun-ki şu Hacer-i Esved kıyamet günü gören gözleri ve konuşan dili olduğu halde mahşere gelecek ve onu hakkıyla istilam eden yani Allah-a itaat ve Resulü-ne tabi olmak üzere ziyaret eden kimseler lehine şahitlik yapacaktır.

Güzeller güzeli (s.a.v.)bir defasında dudaklarını Hacerülesved'in üzerine koyarak uzun süre ağlamış, daha sonra dönüp Hz.Ömerin'de (r.a.) ağladığını görünce şöyle demiştir."Ey Ömer gözyaşları burada dökülür."(İbni Mace

TAVAF'IN HİKMETLERİ

Bütün hacı adayları, niyet ederek Tavafa başlarken önce
Kabe'i Muazzama'yı tavaf etmek ve Hacı olmak niyetiyle giden bütün hacılar,niyet edip tavafa başlamadan önce:
BismillâhiAllâhu Ekber" diyerek HACERUL- ESVED'İ selâmlar.
Bu selamdan sonra şu dua okunur :
Allahummeîmânenbike,
Ve tasdîkanbikitâbike,
Ve vefâenbiahdiki
VettibâenLisünnetiNebiyyikesallellahu aleyhi vesellem"
Burada söylenen bu 4 kelime, son derece önemlidir.
Bu kelimelerde sâdık ve samimi olan bir HACI, artık memleketine, hakikaten annesinden yeni doğmuş gibi ter-temiz olarak avdet eder.

ANLAMI:

Allâhım, Sana iman ettiğim için bu tavâfı yapıyorum. Senin yüce kitâbını (kur'anı kerimi) tasdik ederek tavâf etmekteyim, (Ruh âleminde verdiğin) ahdine vefâ göstermek için tavâf yapıyorum, Senin sevgili peygamberinin sünnetine tâbi olmak için bu tavâfı yapıyorum, Allahım"

Bu şuurda olmayan ve tavâfta yaptığı duâdaki bu 4 kelimenin ruhuna sâhip olmayan kişinin haccı, bir seyahatten farklı olmaz. Allahım, sana iman ettim, derken, DİN'in düşmanlarına mutlak tavır almış olması şarttır. Aksi halde "Allaha inanç" tehlikeye girer.

DİĞER DUALAR

Bundan sonra tavâf bitinceye kadar devamlı olarak, müezzinlerin her gün okudukları şu duâlar okunmalıdır

Sübhânellâhivel-hamdulillâhivelâ ilâhe illellâhuvallâhueber. Velâ havle velâ kuvvete illâ illlâhil- aliyyil azîm"

"Lâ ilâhe illellâhuvahdehu lâ şerike leh. Lehül mülkü velehülhamduvehüvealâ külli şey'in kadir"

Bilhassa rük'niyemâni ile Hacerul-esved arasında salavât-ı şerife ve sallibârik okunmalıdır.

Şöyle "Allahumme salli alâseyyidina Muhammedin ve ala âl-i Muhammed. Kemâ salleyte alâ ibrâhime ve alâ âli İbrâhîm. İnneke hamîdün mecîd"

"Allahümmebâri kalâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kemâ bârekte alâ ibrâhime ve alâ âli İbrâhîm. İnneke hamîdün mecîd"

-Allâhummeinnekeafüvvunkerîmün, tuhibbul-afvefa'fuannî"

Mânası: Allah'ım, Şüphesiz ki sen, affedicisin, kerem sâhibisin, affetmeyi seversin. Beni de affet Allah'ım"

-Resulüllah'ın huzuruna, son derece edeple yaklaşmalı ve samimi misâfirlerini, bizzat karşıladığını aslâ unutmamalıdır.

Kur'ânı kerim hatmi yapılarak Hz. peygambere hediyye edilmelidir.

Medine'de Yapılabilecek bazı Vazifeler:

1- Peygamberimizin Kabr-i Şeri-finin sıkça ziyareti.
2- Farz namazlarının Mescitte cemaatle kılınması.
3- Ehlibeyt ve sahabe efendile-rimizin kabirlerinin ziyareti.
4- Mümkünse Ravza ve Mescit-de Kur'an okuyup nafile namazlar kılmak.
5- Uhud şehitlerini ziyaret etmek.
6- Kuba Mescidinde namaz kılmak.
7- Hendek, Kıbleteyn vs. gibi yer-leri ziyaret etmek.
8- Bolca salâvat getirmek.

Efendimiz (a.s.m.), kendisini zi-yaret hususunda şöyle buyurmuşlardır:
"Beni ölümümden sonra zi-yaret eden, hayattayken ziyaret etmiş gibi olur."
"Kabrimi ziyaret edene şe-faatim vacip olur."
"Kim sevabını Allah'tan uma-rak beni Medine'de ziyaret ederse bana komşu olur. Ahirette ona şefaat ederim."
"Evimle minberim aras,ıCen-net bahçelerinden bir bahçedir.

MEDİNE'YE GİRİŞ DUASI

Allah'ım! Burası senin peygamberinin haremidir. Senin vahyinin indiği mübarek beldedir. Bu güzel beldeyi benim için Cehennem'e karşı siper, azaba teminat kıl.
"Allah'ım! Bana rahmet kapılarını aç. Resulünün ziyaretini nasip eyle. Salih kullarına lütfettiğin güzellikleri bana da ihsan eyle. Efendimizin şefaatine beni de nail eyle.

PEYGAMBERİMİZİN KABRİNİ ZİYARET DUASI

"Ey Nebi! Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun."
"Ey Allah'ın Resulü! Salât ve selâm üzerine olsun."
"Ey Allah'ın Habibi! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Rahmet Peygamberi! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Ümmetin Şefaatçisi! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Yaratılanların En Hayırlısı! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Âlemlere Rahmet Olarak Gönderilen! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Peygamberlerin Efendisi! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Peygamberlerin Sonuncu-su! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Ey Takva Sahiplerinin Önderi! Salât ve selâm üzerine olsun.
"Selâm sana ve bütün peygamberlere ve ehlibeytine olsun.
"Selâm sana ve annelerimiz olan eşlerine olsun.
"Selâm sana ve bütün sahabelerine olsun.
"Selâm sana ve bütün salih kullara olsun.
"Şahadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur, 'O' tektir. Ortağı da yoktur. Yine şahadet ederim ki sen Onun kulu ve Rasulüdür.
"Allah'ım! Efendimizi bütün peygamberlerden daha ziyade mükâfatlandır.
"Allah'ım! Peygamberimize vesileyi, fazileti ve yüksek dereceleri ihsan eyle. Bizleri onun şefaatine nail eyle.
"Allah'ım! Bize indirilen Kur'an'a iman ettik. Resulüne de tâbi olduk. Bizleri sana ve peygamberlerine iman edenlerden eyle."
Bundan sonra ziyaretçi, emanet selâm gönderenlerin selâmlarını "Ya Resulallah, Senin ümmetinden ....kişilerin selâmlarını getirdim, kabul buyurun." diyerek iletir.

HZ. EBUBEKİR VE HZ. ÖMER'İN (R.A.) KABRİ ÖNÜNDESELÂM VE DUA

"Selâm Sana, Ey Resulullah'ın Ha-lifesi Ebubekir!
"Selâm Sana, Ey Resulullah'ın Sadık Dostu!
"Selâm Sana, Ey Resulullah'ın Hicret Arkadaş.
"Selâm Sana, Ey Resulullah'ın Can Yoldaşı Ebubekir!
"Selâm Sana, Ey Kur'an'ın Met-hettiği Aziz İnsan!
"Selâm Sana, Ey Cennet'le Müj-delenen Büyük Sahabe!
"Selâm Sana, Ey Bütün Servetini Allah İçin Bağışlayan Cömert İn-san!
"Selâm Sana, Ey Mü'minlerinEmîri Hz. Ömer!
"Selâm Sana, Ey Adalet ve Doğ-rulukta Daim Olan!
"Selâm Sana, Ey Mihrap Şehidi!
"Selâm Sana, Ey Fakirlerin, Gariplerin, Dul ve Yetimlerin Hamisi.
"Selâm Sana, Ey Cennet Ehlinin Aydınlatıcısı!

"Allah'ım! Ebubekir ve Ömer Efendilerimizi cennet'in en güzel nimetleri ile mükâfatlandır, onlardan razı ol, derecelerini âli, makamlarını yüksek, sevaplarını bol eyle. Ey ikramı ve fazileti bol olan Allah'ım!"

Selâmlama bitince Allah'a hamd ve şükür edilir. Mümkünse zi-yaretçi, kıbleye yönelip kendisi, ebeveyni, yakınları, dostları, dua bekle-yenleri, bütün İslâm ümmeti ve insanlık için bolca dua eder.

Yüce Allah'tan günahlarının affını ve Sevgili Peygam-berinin şefaatini diler.

CENNETÜ'L-BAKİ ÖNÜNDE EHLİBEYT VE SAHABE EFENDİLERİMİZİ SELÂMLAMA VE DUA

"Allah'ın selâmı üzerinize ol-sun, ey mü'minler yurdunun sakin-leri!
İnşallah biz de size kavuşa-cağız, selâm size olsun.
"Selâm Size Olsun, Ey Ehli-beyt-i Muhammed (a.s.m.)!
"Selâm Size Olsun, Ey Annele-rimiz!
"Selâm Size Olsun, Ey Efen-dimizin Evlâtları!
"Selâm Sana Olsun, Ey Kur'an'ın Hadimi Hz. Osman, Ey Zinnureyn!
"Selâm Size Olsun, Ey Ashab-ı Muhammed (a.s.m.)!
"Selâm Size Olsun, Ey Baki Ehli!
"Sizler bizim ahirete göçen büyüklerimizsiniz, bizler de size tâbi olanlardanız. Allah sizleri ve bizleri bağışlasın. Allah'ın rahmeti, sizin ve

bizim üzerimize olsun. Allah'ım! Onlara bahşettiğin mükâ-fatları bize de lütfeyle. Bizleri fitneye ve günahlara düşürme. Onları ve bizleri bağışla. Ey sonsuz kerem sahibi Allah'ım! Onlardan ve biz-lerden razı ol; derecelerini yükselt, sevaplarını artır, makamlarını Cen-net eyle. Âmin."

UHUD ŞEHİTLİĞİ ÖNÜNDE SELÂM VE DUA

"Selam Sana Olsun, Ey Re-sulullah'ın Amcası Hz. Hamza!
"Selam Sana Olsun, Ey Şehit-lerin Efendisi, Allah'ın ve Resul'ün Aslanı!
"Selam Size Olsun, Ey Uhud Şehitleri!
"Selam Size Olsun, Ey Ashabı Muhammed (s.a.v.)!
"Sabır ve Sebatınız İçin Selam Size Olsun, Ey Şehitlerimiz! Allah sizler için cennetinde ne güzel ni-metler hazırlamıştır...
"Allah'ım! Onlardan razı ol, derecelerini yüksek, makamlarını âli ve sevaplarını bol eyle. Âmin."